זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת וירא
ט"ו מרחשון תשע"ב
גליון תקל"ט

זמני כניסת ויציאת השבת

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	4:21	5:22	5:56
ירושלים	4:07	5:20	5:59
בארא פארק	4:24	5:41	5:53

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מוצש"ק פרשת וירא תשע"א
בארא פארק - ארה"ב

וישמע אלוקים אל קול הנער באשר הוא שם (כא, יז)

בענין מה דאיתא בפרשתן עם ישמעאל שהיה חולה ונוטה למות והתפלל על עצמו וניצול, וכמו שכתוב "וישמע אלוקים אל קול הנער באשר הוא שם", וכ' רש"י הק' מכאן שיפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו, ועוד הביא שם רש"י מחז"ל הקדושים לפרש מהו שכתוב "באשר הוא שם" שמתי שהתפלל ישמעאל על עצמו, טענו מלאכי השרת לפני השי"ת שהרי זרעו של ישמעאל ימיתו רח"ל מבני ישראל כשהלכו בגלות, ואם כן איך יתכן לעשות לו נס ולהעלות לו באר מים חיים אבל השי"ת ענה להם, עכשיו, מהו, ענו מלאכי השרת צדיק, ולכן אמר להם השי"ת איני דן את האדם אלא לפי מה שהוא עכשיו וכיון שעכשיו הוא צדיק, לפי מעשיו של עכשיו אני דנו.

וזהו "וישמע אלוקים את קול הנער באשר הוא שם", היינו לפי מה שהיה מצבו אז שם, נחשב אז לצדיק, ולכאורה צריך ביאור איך יתכן שנחשב אז לצדיק והרי לפני זה איתא "ותרא שרה את בן הגר המצרית מצחק", ואי' ברש"י 'מצחק' הם ג' עבירות של ע"ז ג"ע ושפיכות דמים, ומשום הכי אמרה לאאע"ה שיגרש את הגר וישמעאל, והשי"ת א"ל 'שמע בקולה'- בקול רוח הקודש שבה ואיך פתאום נעשה צדיק.

ובאמת שכבר לפני זה בפר' הקודמת מבואר שהלכה הגר למדבר מפני שרה אלא שהמלאך אמר לה שתשוב לבית גבירתה שרה אמנו ע"ה ועכשיו שוב גירשה אאע"ה מביתו, ושם איתא "ותענה שרי ותברח מפניה", והגם שאין לנו שום השגה בקדמונים ולא בהייליגע זיסע שרה אמנו ע"ה ובמעשיה שהיו שם עניינים גבוהים ורמים, ובוודאי שיש בזה פירושי אמת בכמה אנפין,

אבל עכשיו פון אויבן אויף יש לומר בדרך פשטות שהיה זה כוונה והכנה לדורות עולם של בני ישראל לדורותם לשלוח מעליהם את ישמעאל וזרעו אחריו שלא יוכלו להזיק לא הם ולא שאר אומות העולם לבני ישראל חלילה, ולכן שלחה אותו ואת אמו מעל פני יצחק אבינו בנה ע"ה. אלא שמכל מקום עדיין צריך ביאור אם שלחה אותו משום שהיו בו הני ג' עבירות איך לפתע קיבל תואר צדיק שאפילו מלאכי השרת הסכימו עם זה,

אלא שי"ל שמכאן רואים גודל ותוקף כוח מעלת התשובה שכזאת כוח עליון יש לה, ולכמה עליה גדולה יכולים לזכות מכוחה דתשובה, שאפילו עם כזה עבר וכאלו עבירות שהיו לישראל עם לכלוך וגרבז' שהיה בו, עם כל זה אחר שראה מצבו שנוטה למות ומחמת זה עשה שם תשובה ולא מהתעוררות אלא מפחד מיתה, עכ"ז ברגע אחד התהפך להיות צדיק ותיכף נושע ונעשה לו נס ועלה לו הבאר, אם כן כל שכן יהודי שעושה תשובה מאהבת השם יתברך, יכול לזכות ברגע אחד לכל הטוב הצפון לצדיקים שהרי עם ישמעאל במצב כזה הועילה תשובתו כנ"ל.

אם כן מזה מוכח כוחה של תשובה שקדמה לעולם ומגעת עד כסא הכבוד ונקרא תיכף צדיק, ולכן יעזור לנו השי"ת שנזכה כולנו לתשובה שלימה באמת ולטהרה ויראת שמים ועבודת השי"ת כראוי, און שטייגען בתורה וירא"ש ומדות טובות וגמילות חסידים ולהיות חיילים נאמנים בצבא ה' כביכול זעלנער פון דער אייבישטע'ר, ולהיות משרתיו עושי רצונו יתברך, ולזכות תמיד להידבק בתורה וירא"ש.

יתן השי"ת לכולנו מתנת חינם לזכות לפעול כל טוב סלה וישמח השי"ת כל השבורי לב וישמור כל אחינו בני ישראל בכל מקום שהם באר"י ושאר מקומות בשמירה עליונה 'הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל', ויתן לכולם בני חיי אריכי ומזוני רויחי פרנסה גדולה בניקל, הצלחה ברו"ג, תורה וגדולה במקום אחד, ברכות, רפואות, וישועות שלימות וגאולה השלימה ובנין בית המקדש אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

זכור ושמור בדיבור אחד - ב

ליקוטים יקרים מפנינים, על הלבוש בשבת נאמרים, המאירים ומתוקים מדבש ונופת צופים

<u>בענין מנהג ישראל מדור דור ללבוש כתונת לבן לכבוד שבת קודש</u>

דומה למלאכי השרת

בגמ' שבת **(כה:)** כך היה מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי ערב שבת מביאים לו עריבה מלאה חמין ורוחץ פניו ידיו ורגליו ומתעטף ויושב בסדינין המצוייצין ודומה למאך ה' צבאות. ועי' רש"י קידושין **(עב, א ד"ה דומים)**: וז"ל דומים למלאכי השרת "לבושים לבנים" - כמלאכי השרת וכו' ואמרי קרי להו מלאכי השרת משום דמצויינין כמלאכי השרת במלבושים נאים עכ"ל.

זוכה לשמוע שירה

שמעתי שיש חיה ברקיע שיש לה אלף פיפיות, ובכל פה אלף לשונות, ומכל פה יוצא אלף מיני שירות ותשבחות, והחי' הזו משוררת בכל ערב שבת מזמור שיר ליום השבת וכל פמליא של מעלה מתכנשין לשמוע זה הזמר מהחי' הזו, מלבד האיש שלא לובש חלוק לבן בערב שבת אלא רק בשחרית, ובגלל שמתעצל בעוה"ז ולא חס על כבוד שבת לא יזכה לשמוע אל הרנה ואל התפלה את השירה של החי' הזו. **(ספר צוואת אבא, קלה אות ט')**

אף העני ידקדק בזה

ילבוש מלבושי כבוד לכבוד שבת כל איש כמתנת ידו כו', ועכ"פ הדל לא ימעיט מחלוק לבן להניח לכבוד שבת, ואותו החלוק לא יניח כלל בחול, כי כן ראוי אותן הבגדים שמניח בשבת לא יניחם בחול, וכשמלבש החלוק צריך לכוין לשם זה וכו' והוא מועיל מאוד אל הקדושה להמשיכה אל האדם. **(טהרת הקודש הקדמון)**

גם אם אתה בבית או בדרך - יש להזהר

לכן יזהר כל אדם לרחוץ עצמו בחמין ועכ"פ פניו ידיו ורגליו בערב שבת, וללבוש סמוך לערב כתונת לבן ובגדי שבת, אפילו כשהוא בדרך או לבדו בביתו כי אין המלבושים לכבוד הרואים כי אם לכבוד השבת,

וידמה במחשבתו שהמלך בא אצלו בביתו, וכל שכן שבת קודש שבא לו חלק מנשמה קדושה, ונר ה' נשמת אדם. **(זכרו תורת משה א, ג)**

ועוברי דרכים טועים כשהם על הדרך אין לובשים בגדי שבת, והם בזה בחשך ילכו כי שבת קודש צריך לכבדו אפילו בחדרי חדרים,

ואפילו בינו לבין עצמו כמ"ש **(שמות לא, יז)** ביני ובין בני ישראל, והלא הקב"ה מלא כל הארץ כבודו. **(ערוגות הבושם עניני שבת, עמ' תקפב)**

צריך ללבשם בערב שבת

עוד טועים, שאפילו הכתונות שלובשים להנאת עצמם, ג"כ אינם לובשים בערב שבת לכבוד שבת אלא בשבת בבוקר, לכן יזהר כל אדם מאוד ללבוש בערב שבת לכבוד שבת כתונת לבן ובגדי שבת, ואף כשהוא בדרך או לבדו בביתו ידמה במחשבתו שהמלך בא אצלו לביתו,

גם אשה תזהר ללבוש מלבושי כבוד לכבוד שבת, ובפרט בעת הדלקת נרות, ודלא כאותן הנשים עצלניות שאינן לובשין עד שבאין בעליהן מבית הכנסת, או כמה מהם לובשים ביום מחר. **(ערוגות הבושם שבת, עמ' תקפב)**

<u>המשך בעמ' ב'</u>

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

כחום היום (יח, א)

ברש"י, הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים, ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים באים ,הביא המלאכים עליו בדמות אנשים, ע"כ, והנה זה היה ביום ג' למילתו כמ"ש רש"י,

ולכ' מה היה בב' ימים הקודמים, והלא גם אז היה מטופל במכאוביו, ואולי עוד ביותר מיום הג', וכמו שדן בזה **באוה"ח** הק', ומרש"י משמע שרק ביום ג' הוציא חמה והביא אורחים בדמות מלאכים, ולמה לא הוציא חמה מנרתיקה בב' ימים הראשונים, ואם גם אז הוציא חמה, הרי היה אאע"ה מצטער גם אז על שאין לו אורחים, ולמה לא הביא את המלאכים בדמות אנשים אז,

וי"ל עפי"מ דאיתא **(ב"ק פב.)** וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים **(שמות ט"ו)** דורשי רשומות אמרו אין מים אלא תורה, שנאמר הוי כל צמא לכו למים **(ישעיהו נ"ה)** כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה נלאו, עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין בשבת ומפסיקין באחד בשבת, וקורין בשני ומפסיקין שלישי ורביעי, וקורין בחמישי ומפסיקין ערב שבת, כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה.

וכתב בתורת חיים (שם) שלא ילינו שלשה ימים בלא תורה, לפי שיצרו של אדם מתחדש ומתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו כדאיתא בפ"ק דקדושין, התורה תבלין ליצר הרע כדאיתא התם, לכך כל זמן שלא נתגבר עליו היצר הרע אלא יום או יומים עדיין כוח ביד האדם לבטלו כשעוסק בתורה, אבל כשנתגבר עליו שלשה ימים זה אחר זה הרי הוא כחוט המשולש אשר לא במהרה ינתק, דכיון דדש דש ותלת זימנין הוי חזקה וכו' לכך תיקנו שלא ילינו שלשה ימים רצופין בלא תורה.

ונראה כי זהו נמי טעם זבה, דמדאורייתא אינה צריכה לשבת שבעה נקיים ולהביא קרבן אלא אם כן ראתה שלשה ימים רצופין זה אחר זה וכו' כל שלא ראתה אלא יום או יומים עדיין לא נשתרש בה כח טומאת הנחש דהיינו היצר הרע, ולהכי לא הויא אלא שומרת יום כנגד יום ובטבילה בעלמא סגי לה לבטל הכח ההוא, אבל כשראתה שלשה ימים רצופין כיון שנשתרש בה כח טומאת הנחש כחוט המשולש לא במהרה ינתק, אלא בשבעה נקיים וטבילה וקרבן.

והיינו נמי טעמא דהא דתנן בפרק ג' דתענית איזהו דבר עיר המוציאה חמש מאות רגלי, ויצאו ממנה שלשה מתים בשלשה ימים הרי זה דבר, ביום א' או בד' ימים אין זה דבר, שכל שהוחזק הדבר שלשה ימים רצופין זה אחר זה אז נשתרש בעיר כח מלאך המות הוא השטן הוא היצר הרע, והולך ומתגבר כחוט המשולש לא ינתק, וכל שלא הוחזק שלשה ימים רצופין לא נשתרש ותש כחו ומתבטל ואין זה דבר. עכ"ל.

<u>המשך בעמ' ב'</u>

זכור ושמור בדיבור אחד
המשך מעמ' א'

להקביל פני שבת... וצריך להקביל פניה בשמחה ובשירות ותשבחות ובנפש שביעה בבגדים לבנים ויכוון לקבל תוספות נפש רוח ונשמה. **(תקוני שבת תקון ג')**

העונש בעולם העליון

סיפר הצדיק **ר' בערצי מנאדווארני** איך שהגאון הקדוש ר' **שבתי מראשקוב** נסתלק בערב שבת, ולעת ערב בא אליו שליח דרחמנא שיבוא להיכל שמקבלין בו שבת בעולם העליון, והלך אחר השליח, וכאשר הגיע לפתח ההיכל ראה שם זקן נכבד עומד, ושאל אותו למה אינו הולך לפנים, והשיב שאין מניחים אותו עד הבוקר, לפי שהי' מנהגו תמיד שלא לבש כתונת לבן לכבוד שבת עד הבוקר. **(רחמי האב)**

*

לאחר הסתלקותו של הרה"ק ר' מרדכי מנעשכיז, בהכנסת שבת קראו לו בעולם העליון לשמוע הקבלת שבת בהיכל עליו גבוה מעל גבוה, וראה ר"מ שיושב שם זקן אחד, ושאלוהו מדוע לא קראו אותו ג"כ, והשיב שזהו לעונש שע"י סיבה "לא לבש חלוק לבן להכנסת שבת קודש עד קומו משינתו בבוקר", ואמר ר"מ, שכיון שאין עליו עונש אלא עבור ענין זה, אין הוא רוצה ג"כ לילך לשם עד שיכניסו גם את הזקן הזה, והלך השליח ושאל, והשיבו לו שצריך לעשות רצון הרב הקדוש מנעשכיז, ובא עמו להיכל הנ"ל. ומזה יש לנו ללמוד מוסר השכל על גודל שכר לבישת כתונת לבן בשבת קודש, ומאידך גיסא גודל הבזיון למעלה בעולם העליון ח"ו למי שאינו נזהר בלבישת כתונת לבן בליל שבת קודש רק ביום השבת, וע"כ שומר נפשו יזהר בזה לא רק לעצמו אלא גם לילדים קטנים ותבוא עליו ברכת ה'. **(מבאר רמתינו, פ' ויקרא תשס"א, ועיין עוד בס' קביעא וקיימא כמה עובדות המוכיחים על גודל החיוב להזהר בהחלפת שמלותיו לכבוד שבת)**

שב"ת ר"ת ב'גדי ש'בת ת'לבש

בבואו מן הטבילה ילבוש בגדי שבת כפי יכולתו וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך, ויאמר הריני לובש מלבושים לכבוד שבת מלכתא ויאמר 'כל כלי יוצר עליך לא יוצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאם ה'', ואשרי לו מי שזוכה שיש לו טלית קטן מיוחד לכבוד שבת, וישתדל להיות לו בשבת טלית קטן לבן, ודורשי רשימות אמרו שב"ת נוטריקין **ב'**גדי **ש'**בת **ת'**לבש, ולא נכון אחר הטהרו לשוב וללבוש בגדיו הצואים דחול, וכן משמע מקרא 'ורחצת וסכת ושמת שמלותיך עליך', ואחז"ל אלו בגדי שבת, שאחר הרחיצה יש להחליף השמלו.
(ערוגות הבושם עניני שבת, עמ' תקפב)

למנהג זה צריכים מסירות נפש

בכתבי הרה"ק רי"א מקאמארנא זי"ע כתב: שצריכין מסירות נפש על זה ללבוש בגדי לבן. **(דברי תורה מונקאטש מהדו"ק עט, וע"ש אות נח)**

יש לעורר אחינו כל בני ישראל

רצון קדשו של הרה"ק ר' יצחק מדראהביטש זצ"ל היה, שכל בית ישראל ילבשו בגדי לבנים ביום השב"ק, וכן התחיל בנסיעותיו אל הייערות לעורר על הענין וכו', והצדיק רצה להמשיך דרכו ולעורר אחינו בני ישראל שילבשו בגדי לבנים, ולתקן מה שרצה לתקן וכו'.
(תורת המגיד מזלאטשוב, עמ' קכא.)

הנשמה נקראת בגד

בזמירות לליל ש"ק אומרים אנו כי הדלקתי נרותי והצעתי מטתי והחלפתי שמלותי לכבוד יום שבת קודש, ובאתי לביתך להפיל תחינתי לפניך שתעביר אנחתי וכו', וי"ל דמה שזכות של שבת קודש מועלת להנצל מכל צרה ויגון ואנחה ודאגה, הוא מכח הנשמה יתירה שבאה להאדם ביום שבת קודש. והנה הנשמה נקראת "בגד", כאוז"ל במס' שבת **(קנג.)** "בגדיך לבנים", ופירש"י נשמתך טהורה ונקי', וזה שאנו אומרים, והחלפתי שמלות', היינו הנשמה יתירה, לכבוד יום השבת קודש, ובגלל זה באתי לביתך להפיל תחינתי לפניך שתעביר אנחתי שלא תהא צרה יגון ואנחה ודאגה בזכות שבת קודש. **(זמירות מילין יקירין, בשם כ"ק אדמו"ר מבאבוב זצוק"ל)**

ד' בגדי לבן

האר"י זצ"ל הקפיד, על ד' בגדי לבן עליון ותחתון ואזור וחלוק.
(ברכי יוסף סי' רס"ב אות ב')

בשעת הדחק - אפשר בגוונים אחרים חוץ מאדום ושחור

המתלבש בבגדי לבן מעביר ממנו הקליפה רוח מסאבא מסאביא כמנין ד"ק, וזהו סוד הקב"ה מד"ק ד"ק עם הצדיקים, ואם אי אפשר ילבש גוונים אחרים חוץ אדום שחור, וזהו סוד לא תבערו א"ש בכל מושבותיכם, כי הם רומזים לקליפות וסוד ה' באש נשפט ומי שיש בידו יכולת ועובר ח"ו כתיב כי תצא א"ש ומצאה קוצים. **(ספר עונג ערב שבת, עניני בגדי שבת אות ג', בשם המקובלים)**

בגדי פשתן לבן - אין שולט בו עין הרע

ומצאתי בספר כתיבת יד וז"ל דע שיש סוד גדול בלבישת בגדי פשתן כי הוא תועלת לחיים ולמתים לקטנים ולגדולים... וגם יוסף השיג זה הסוד ברוח הקודש וידע שהלובש בגדי פשתן לבן אין שולט בו לא עין הרע ולא רוח רעה... ודע כי לא יש מסוכן בעולם כמו כהן גדול ביום כפורים שהי' נכנס לפני ולפנים במקום שאין רשות לשום מלאך ושרף ליכנס שם כמו שאמרו רז"ל בירושלמי...

וכדי שלא יתקנאו עליו קנאה ותחרות לקטרגו, לזה צוה הא-ל יתברך, שכל מצותיו עצה טובה, שיכנוס בבגדי פשתן לבן שהן מסוגלים שהקטיגור מתהפך לו לסניגור. **(חסד לאברהם, מעין ד)**

המשך בעמ' ד'

דברי תורה
המשך מעמ' א'

והנה כי כן י"ל אצל אברהם אע"ה כידוע דעיקר עבודתו בקודש היתה מצות הכנסת אורחים אשר מסר נפשו עליה, וממצוה הזאת היתה עיקר חיותו בקדושה, ושורש נשמתו הקדושה היתה במדת החסד, להיטיב עם כל הברואים, ובזאת המדה הקדושה עלה בידו להתגבר על הייצר, עד שגם את היצה"ר הפכו לטוב, וכדאיתא ירושלמי (סוטה פ"ה ה"ה) אברהם עשה יצר רע טוב,

ולכן בב' ימים הראשונים כשראה שאין לו אורחים לא עשה פעולות מיוחדות לחפש אחריהם, ואפשר שגם בב' ימים הראשונים הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה ולא היו עוברים ושבים, אלא שלאאע"ה לא היה צער מכך שאין לו אורחים, שלא היה לו ענין ורצון שיהיו כאלו שאין להם לאכול בכדי שיכניסם לביתו, רק אם היה רואה אנשים העוברים היה מזמנם ומפציר בהם לסור לביתו לאכול,

אך בהגיע יום ג' ועדיין לא היה לו אורחים לקיים בהם המצוה החיונית שלו, אז חשש להנ"ל שלא יעבור ג' ימים בלא עשיית המצוה הזאת, ולכן יצא לחוץ במסירת נפש לחפש אחר אורחים, וכשראה את המלאכים התחנן אליהם שיסורו אל ביתו, אף שאולי אינם רעבים לאכול,

מ"מ לרוב תשוקתו לקיים המצוה ביקש מהם ויפצר בהם שיכנסו אליו בכדי שיוכל לקיים מצות הכנסת אורחים.
(וירא תשע"א)

והוא יושב פתח האהל כחום היום (יח, א)

אפילו כשמרגישים בחמימות אש הקודש, צריכים לדעת כי עוד נמצאים רק בפתח האהל.
(האדמו"ר מאמשינוב, בית דלי)

כחום היום (שם)

פירש רש"י ז"ל מלמד שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה, וקשה מנ"ל, דלמא היה באמת בחצי היום שאז החמה בתוקפה, ונראה על פי דברי הגמרא במסכת שבת (י.), שעה ראשונה מאכל ליסטים ב' מאכל יורשים ג' מאכל לודים ד' מאכל כל אדם כו', אם כן קשה הא אברהם אבינו ע"ה היה וותרן ומכניס אורחים, ואיך המתין עד שעה ו', ולא הלך מקודם להכניס אורחים בשעה שהוא מכל כל אדם, על כרחך דבאמת הלך אברהם אבינו ע"ה בשעה ב' וגו', ואם כן קשה מה כחום היום, על כרחך שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה קודם הזמן ע"ש. **(עיר דוד)**

והנה שלשה אנשים נצבים עליו וגו' (יח, ב)

אי בגמ' **(ב"מ פ"ו:)** מאן נינהו שלשה אנשים מיכאל וגבריאל ורפאל, מיכאל שבא לבשר את שרה וכו' דאזל מיכאל בהדיה לשזביה ללוט עי"ש. יש לדקדק למה לא נשלחו ד' מלאכים **(דהיינו מלאך מיוחד להציל את לוט ומפני מה המלאך שבא לבשר את שרה היה צריך להציל את לוט)**, ונראה שבאם היו שולחים מלאך מיוחד להציל את לוט לא היו מחליטים ההלכה עמוני ולא עמונית **(עיין יבמות ע"ו:)** ועל ידי ששלחו אותו לבשר את שרה והוא שמע שם הנה באהל צנועה היא, מזה נתבררה ההלכה עמוני ולא עמונית וכו' שאין דרכה של אשה לקדם ועל ידי זה ניצל לוט שיצא ממנו משיח, וזה שאיתא במדרש **(בר"ר מ"א ה')** **מצאתי דוד עבדי** היכן מצאתיו **בסדום.**
(חידושי הרי"ם)

תורת אמת
פנינים יקרים על הפרשה

ויאמר וגו' אל נא תעבור מעל עבדך (יח, ג)

כי נא הוא לשון תפילה **(ברכות ט.)**, והכוונה **אל נא תעבור מעל עבדך**, כאילו היה כתיב **נא אל תעבור מעל עבדך**, שעכ"פ תניח לי להתפלל כראוי ולא לבלבל אותי במחשבות זרות, **ורחצו רגליכם**, שירחוץ ויטהר הרגילות שלו שיהיה רגיל לטוב, ולא כמו שהיה רגיל מקודם בדיבורים אסורים , **והשענו תחת העץ**, התורה נקראת עץ חיים **(משלי ג,יח)** להשען תחת עץ התורה לעסוק בתורה תמיד ולדבר דברי אמת תמיד. **(זרע קודש)**

ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו (יח, ה)

בדרך צחות הנה לפי שיטת היראים שאכילה בלא שתיה אינה חייבת בברכת המזון, לכן אמר להם אברהם אבינו שיתן להם רק לחם לאכול בלי שתיה, ולכן **אחר תעבורו** מיד שתוכלו ללכת בלא שתצטרכו לברך. **(משך חכמה)**

ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל (יח, ט)

נראה לי לפרש, דהמלאכים כשראו מדת גמילות חסדים של אברהם אמרו הן אשה עיניה צרה באורחים איך לא מעכבת בבעלה ושפטו כי בטח אינה בביתה ואין מי שיעכב לעשות סעודה גדולה כזו, ושאלו **איה שרה אשתך** והשיב **הנה באהל** כי שרה אינה כשאר נשים שיקמצו בצדקה כי הכסף נחוץ להם על מלבושים ו"מודעס" **(דהיינו שצריכים להשקיע את הכסף בבגדים לפי המודה האחרונה ה"י)**, ורק **הנה באהל** יושבת בביתה וגם יודעת שהעולם הזה רק כאהל ארעי ולא כבית. **(פרדס יוסף)**

ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה וגו' והוא אחריו (יח, י)

ובמדרש **(מח,יט)** והוא אחריו זה ישמעאל מפני היחוד, וקשה וכי ישמעאל צדיק היה שישמור על שרה מפני היחוד, ואפשר לומר בדרך צחות, עפ"י מה שאמרינן **(ברכות לא:)** בחנה שאמרה אלך ואסתתר בפני אלקנה **בעלי וישקוני מי סוטה ואי ה' עושה תורתו פלסתר ויקויים בי ונקתה ונזרעה זרע, והוא הדין כאן היה המלאך בדמות איש, וכאשר ראה ישמעאל שהמלאך מתייחד עם שרה, ירא פן יקנא אותה אברהם ויקוים בה ונקתה ונזרעה זרע, והוא לא רצה שיהיה עוד בן לאברהם, לכן נכנס ישמעאל אחריו שלא תתייחד שרה עמו. (ווי העמודים)**

אל תביט אחריך וגו' ההרה המלט וגו' (יט, יז)

פירוש רש"י לצד אברהם. יש לפרש הספק עפ"י פירוש רש"י אצל קרח מה ראה לשטות זה אלא שראה שמואל יוצא ממנו ואמר שינצל בזכות שמואל,

וזה פירוש הפסוק כאן שאמר לו המלאך אם תאמר שתביט אחריך היינו מה שיהיה אחריך שיצא ממך דוד המלך אל תביט אחריך כי לא תנצל בזכות אלא ההרה המלט בזכות אברהם תמלט, וזה שפירש רש"י לצד אברהם כי בזכותו תנצל, ובזכות אברהם הפך השי"ת שיצא ממנו דוד, וזהו אל תבט אחריך. (זכרון שמואל)

אל תביט אחריך ואל תעמוד בכל הככר ההרה המלט פן תספה (יט, יז) היינו שלא יסמוך על זכות דוד שבזכות זה ינצל וכן לא יסמוך על הככר שנתן לאורחים שבזכות זה ינצל, **ההרה המלט**, הנך יכול לסמוך רק על אברהם אבינו **(ספרים)**

ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחיה ואם אינך משיב דע כי מות תמות וגו' (כ, ז)

ובגמ' מקשה אשת נביא הוא דתיהדר דלאו נביא לא תיהדר בתמי', ויש לומר על פי דעת התוס' **(מועד קטן כא.)** נביא שאמר לא' שימות הרי הוא כמת ואפי' אם מתפלל עליו אחר כך שיחיה אינו מועיל,

וזה שאמר הכתוב **השב אשת האיש כי נביא הוא** ואם תשוב אז יתפלל בעדך וחיה דעוד תועיל התפלה ואם אינך משיב דע כי יאמר לך **מות תמות** ונביא הוא ואז שוב לא יועיל התפילה אף אם יתפלל, ועל כן מהר השב לו אשתו. **(דרוש שמואל)**

וישכם אברהם בבוקר ויקח לחם כו' ויתן אל הגר שם על שכמה וגו' (כא, ד)

ובמדרש **מכאן שבני ביתו של אברהם ותרנים היו,** ותמוה דאיך מוכח מכאן, ויש לומר על פי רש"י לחם וחמת מים ולא כסף וזהב לפי שהיה שונאו על שיצא לתרבות רעה,

והנה קשה לבעל המדרש דהא היה לאברהם הרבה עבדים ושפחות, אם כן למה לא ציוה לעבדיו שיתנו להגר הלחם חמת מים רק עשה בכבודו ובעצמו ושם על שכמה, אלא מזה מוכח שבני ביתו של אברהם ותרנים היו, ואם היה מצוה אברהם ליתן לה לחם וחמת מים אפשר היו נותנים לה גם כסף וזהב ובאמת היה אברהם שונאו, לכך נתן בעצמו רק לחם וחמת מים ולא יותר ודו"ק. **(לב אריה)**

צחוק עשה לי וגו' כל השומע יצחק לי (כא, ו)

הנה אי' במדרש **(נג,יא)** דיצחק על שם י' דברות, צ' שנות שרה, ח' ימים שנימול, דביום מילתו קראו שמו יצחק, ק' שנות אברהם, וזהו **צחק עשה לי אלקים**,רצונו לומר כבר עשה ג' דברים "צחק" אבל י' דברות זה יהיה רק **כל השומע** אחר כך י' דברות, **יצחק לי** מפני מה קראתיו יצחק. **(דרוש שמואל)**

ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחם (כא, טו)

בזמן שכלו המים דבר ראשון משליכים את הילד, את חינוך הבנים, אבל כשבאים ימי מחסור, מפקירין את חינוך הילדים, ובראשונה מקמצין בשכר לימוד ומוציאים את הילדים מבתי החינוך.

וזו מידת הגר, בזמן שכלו לה המים מן החמת, השליכה את הילד, אבל מידת ישראל אינה כן. **(הרב י. טרנק מקוטנא)**

בגו צדיקיא

הגה"ק רבי אברהם ישעיהו קרליץ - החזון איש זי"ע
יומא דהילולא ט"ו מרחשוון (תשי"ד) [חלק ב']

העיד רבי אברהם ישעיה על עצמו: "התורה שבעל פה נשארה כמות שהיא... אלא בכל דור ודור הקב"ה יושב עם חכמי תורה וממשיכין יחדיו לכתוב אותה".

זוהי בחינתו של ה"חזון איש", שהכין את עצמו לכך על ידי התמדתו המופלגת בתורה ושקידתו עליה בכל רגע, ביראתו הקודמת לחכמתו, ושמחת היגיעה - שכרו.

רבינו נולד בקוסובה בארץ ליטא בשנת תרל"ט לאביו רבי שמריהו יוסף קרליץ, רבה של קוסובה, רבי אברהם ישעיה בקש בקטנותו רק לשבת באוהלה של תורה וללמוד תורה לשמה. אחרי שראה המלמד הפרטי שלקח אביו עבורו כיצד עולה העילוי הקטן בקניין התורה במהירות עצומה, החזירו לאביו. אביו קבע איתו שיעור בכל יום, ובשאר שעות היום ישב הילד בבית המדרש לבדו ועסק בתורה.

ביום הבר מצווה, נדר רבי אברהם ישעיה נדר, שילמד כל ימיו תורה לשמה. למרות ניסיונות החיים, במשך ששים ושתים השנים הבאות קיים את נדרו במלואו.

מאז ועד שבא בברית הנישואין ועבר לגור בעיר קוידאן, המשיך לעמול בתורה, למד שיעור יומיומי עם אביו ועם חברותא בבית המדרש, בנגלה ובנסתר.

בגיל שבע עשרה למד בצוותא עם אחיו הגדול רבי מאיר קרליץ ועם רבי אברהם יעקב קווינט במשך שש שעות רצופות. כשהיו מתקשים בדברי התוספות וכדומה, היה כל אחד מהם פותח ספר תהלים ומתפלל שהקב"ה יפתח את עיניהם בתורת אמת.

בפרק זה נתקף בחולשה, כמו שקרה לה'חפץ חיים' בצעירותו, ובעצתו של הרופא למד במתינות במשך שנה עד שחזר לאיתנו. בימים ההם התחיל רבי אברהם ישעיה להעלות על הכתב את חידושיו ולשלוח אותם לירחונים התורניים: "הפלס" ו"המאסף", שהופיעו בוילנא ביוזמת רבי יצחק בלאזר. הוא חתם את שמו בכינוי "אי"ש מקוסובה", כוונת המילה אי"ש היא אברהם ישעיה. באמצעות כתבים אלה נתפרסם שמו כגאון בישראל, ורבי חיים עוזר מוילנא אמר עליו: "כבר עכשיו ההשגחה מכשירה מאור בשביל הדור הבא".

בשנת תרע"א, בהיותו בן שלושים שנה, הוציא את ספרו הראשון "חזון איש", על הלכות אורח חיים, נדה ועניני קודשים, שקנה לו שם עולם. ניכרת בו שיטתו המיוחדת, שהיתה כמו דרכו של הגר"א, הדוחה את הפלפולים, והולך בעומק הפשט להוציא הלכה ברורה ואמיתית. במשך ימי חייו, הנחיל רבי אברהם ישעיה לדורות את כתבי "חזון איש", המכילים כ"ג כרכים. בנוסף לזה הוציאו מעזבונו אחרי פטירתו "קובץ אגרות", מכתבים על עניינים שונים, וספר "אמונה וביטחון" בענייני השקפה.

במלחמת העולם הראשונה גלו ה"חזון איש" ואשתו לכמה מקומות. בעיר סטויבץ, הוא כתב (בסוף חידושיו לגמרא עירובין): "חידוש זה חידשתיו במרתף בסטויבץ, כשהתעופפו כדורי מות ממעל לראשי". שם הוא קבל תואר "רב" למשך שנה, כדי שישתחרר מחובת הגיוס לצבא הרוסי. אחרי כן עבר למינסק, עיר שאליה הגיעו גדולי תורה כמו רבי חיים מבריסק ובנו רבי וולויל סולובייצ'יק, הסבא מסלובודקה, ורבי ירוחם מיר.

אחרי המלחמה כשירד על רוסיה מסך הברזל הבולשביקי, חזר רבי אברהם ישעיה במאמצים רבים לליטא, ובשנת תר"פ הגיע לוילנא, שם התגורר שלש עשרה שנה עד שעלה לארץ ישראל. בתקופה זו הוציא עוד שלשה כרכים של "חזון איש" (על עניני מוקצה, עירובין, גיטין וקידושין). בכל פעם שהדפיס ספר חדש גרם לו הדבר שמחה עילאית, וכך התבטא: "כשספר שלי יוצא לאור עולם, אני שמח מאד, כאדם המוליך את בנו לחופה". כיוון שהיה חשוך בנים, כוונתו היתה מעומק לבו.

בוילנא היו לו קשרים הדוקים עם רבי חיים עוזר גרודזנסקי, רבה של וילנא, שהעריך מאד את ה"חזון איש" והתייעץ אתו בענייני דיומא. גם רבי משה בלוי, שלוחה דרבנן דירושלים, נקשר אליו בידידות.

בשנת תרצ"ג עלה רבי אברהם ישעיה לארץ הצבי. בתחילה גר בתל אביב, אחרי שלשה שבועות עבר לדירה בת שני חדרים בבני ברק, ושם בבני ברק השתקע עד ליומו האחרון. שינוי המקום השפיע עליו שינוי בהליכות חייו - עתה חדל להסתתר, והתחיל לשאת בעול הציבור.

מעונו נהפך לתל תלפיות לכל יהודי - מחכמי הדור עד לאלמנה עלובה. ביתו היה פתוח לכל אדם ובכל שעה. כאשר הוא ראה פרצה בחומת הדת, התגבר רבי אברהם ישעיה כארי לסתום אותה, כגון השימוש בחשמל בשבת, או "היתר המכירה" בשמיטה.

השפעתו גדלה עד שתוך זמן קצר נחשב ה"חזון איש" כגדול הדור. לא רק כעמוד ההלכה למעשה אשר פנו אליו, אלא גם כעמוד החסד וההדרכה לבני תורה. נהרו אליו מכל החוגים. ידוע שרופאים מומחים התפעלו מידיעותיו אף שמעולם לא למד בספרי רפואה, והכרעתו הצילה אנשים ממוות.

היה בידידות עם האדמו"ר מויז'ניץ, רבי חיים מאיר הגר. פעם יצא הרבי האמ"ח מביתו של ה"חזון איש" ואמר בהתלהבות: "הוא הרי אורים ותומים ממש!" פעם הסטייפלר, רבי יעקב ישראל קנייבסקי, נכנס אליו בשעה מאוחרת בלילה לשאול משהו, ונדהם לראות את ה"חזון איש" שקוע בלימודו ומעין עטרה של אור מקיפה אותו.

גם בענייני הזמן, רבי אברהם ישעיה דיבר באספקלריא המאירה. כשקמה המדינה בשנת תש"ח, הוא אמר: "אין זו אתחלתא דגאולה, אלא סיפא דגלות". (על פי הספר "קדושים אשר בארץ המה").

מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
על הגה"ק החזון איש זי"ע

הנה היום היה יא"צ של **בעל החזו"א** שהיה כולו תורה וזכה שכוחו נעשה כח התורה כוחו התורה ופוסק הדור של העולם, מספרים על **הרה"ק רבי יודלע מדזיקוב** זי"ע שביקר פעם את החזו"א זי"ע וראה ששוכב סמוך לכר ולא על הכר ושאלו למה לא עולה לישון על הכר והשיב לו שאם היה לו בכוחותיו לחזור לכר ולשכב עליו היה הולך בכוח זה ולומד תורה, ומסופר שהיו מניחים מתקן מסויים בכדי שישען עליו ויוכל לילך למיטתו...

ושמעתי מספרים שפעם לא היה שם המתקן הזה והחזו"א היה צועד למיטתו כשהוא עוסק בדביקות בתורה ולא חש לכלום עד כי נפל ארצה בדרך למיטתו, ולכן הי"ל כח התורה כי את כוחו השקיע בתוה"ק שלא רצה להסיט עצמו ולא היה בכוחותיו להגיע לכרית כי את כל כוחותיו ויגיעתו מסר ושם עבור ואצל התורה, וידוע שהרחבת הדעת ובהירות המחשבה אצלו היה מורא'דיג ולא היה אצלו שום ספיקות הכל היה ברור אצלו ע"פ תורה, הכל היה בהיר ומאיר באור גדול אצלו, הוא היה המחמיר הגדול, והוא היה אוהב ישראל הגדול.

על מרן אבא מארי זי"ע [ה"ה מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א] מסופר שלמד בישיבת תפארת ציון אצל החזו"א והיו ימים וזמנים קשים שהאוכל היה מחולק בתלושים, והיה כזה סוג של חלב כמין אבקה והיה לאבא זיע"א שאלה מסויימת על חלב עכו"ם, היום אכשר דרא ואין את אלו הספיקות, והלך אבא לשאול את פי החזו"א ויתכן גם שהיה זה בהוראה מהסבא מרן מוהרמ"מ זיע"א שהוא אמר לאבא מארי שישאל את החזו"א זי"ע שהיה נקרא מחמיר, וכששמע ממנו החזו"א שאלתו אחז ברוב חיבה מופלאה את אבא בידו וא"ל איהר זענט דאך א מגערער אתם כחושים ולכן השיב לו שבישיבה יכול לאכול מזה ובבית שמחמירים שם לא יאכל מזה וכל זה משום שהוא חלש וצריך כוחות שיהיה לו מה ליקח שיחזקהו לבריאות השלימות כדי שיוכל להתעלות בתורה ובתפילה ובעבוה"ש.

מספרים שהבריסקער רב היה אצל החזו"א והגם שהיו אוהבים זא"ז ומעריכים זא"ז עכ"ז הם היו ב' סוגי אנשים שונים, ולכן אירע שהחזו"א כיבד את אורחו הגרי"ז בפירות, ואז לקחם הגרי"ז והוריד מהם מעשרות, ואומרים שטעמו היה כי הוא סבר שהיום אין חזקת חבר ולכן בכל מקום שהלך היה מעשר האוכלים בעצמו וא"כ אף על החזו"א אינו יכול לסמוך בזה ולכן עישרם בעצמו, ומוסיפים לספר שמאידך החזו"א ידע בנפשו שכבר עישרם וממילא המעשר של הבריסקער רב הרי הוא אינו חל והוי חולין וכדי להורות שכך הוא סובר הלך החזו"א ואכל את אלו המעשרות שעישר הגרי"ז הגם שהיה החזו"א ישראלי ולא כהן ולא לוי והרי שניהם עשו מעשה זה לא כמו זה ועכ"ז אחזו מאוד זמ"ז.

כמו"כ מסופר כשהוציא החזו"א ספר שלו היה אצלו שמחה כמו שחיתן בן, מספרים שהיה אחד מחסידי קרלין ר"ז קוריץ שפעם בא לחזו"א ואצלו הדלת היתה פתוחה תמיד, וכשנכנס אליו ראהו שאוחז גמרא ומסתובב לכאן ולכאן ולא שם לב שמישהו עומד לידו והיה עסוק בלימוד ודבוק בתורתו עד שלא הבחין בו שעומד אצלו ורק אח"כ התעורר משקידתו וראהו.

יש משל שאומרים עליו שיכל ללמוד דף גמרא מאה ימים וכן ללמוד מאה דפי גמרא ביום אחד, ואין לנו שום השגה בו, ומהכל יש לנו ללמוד מוסר בפשטות.

השי"ת ירחם שזכות רבי אברהם ישעיהו בן ר' שמריהו יוסף ב' החזו"א זכותו יגן עלינו אויף אייביג, וזכות כל הצדיקי אמת יגנו עלינו אויף אייביג. **עכל"ק משיחת מוצש"ק וירא תש"ע.**

הסתלקותו

בליל שבת קודש, ט"ו בחשוון, כבה אורו, והוא בן שבעים וחמש שנים. בשעה שתיים אחרי חצות לילה, העיר ה"חזון איש" את הבחור שישן בחדרו ואמר לו שאינו חש בטוב. הבחור חיפש את התרופה בחושך, ברם לא מצא אותה במקומה. מיד הוא העיר את הסטייפלר שישן בחדר הסמוך, וכאשר הוא הבחין שמצבו כה חמור, הוא הדליק את החשמל בלי כל היסוס כדי לחפש את התרופה, וציוה לבחור לרוץ להביא את הרופא הפרטי של ה"חזון איש". אולם, נשמתו נסתלקה לגנזי מרומים בטרם הגיע הרופא, בשעה שהסטייפלר נותר אתו לבדו.

ביום ראשון נטמן בבית החיים בבני ברק, כשאלפים הלכו אחרי מיטתו..

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

הילולא דצדיקיא

יום שב"ק ט"ו חשוון – מתתיהו בן יוחנן בן שמעון כוה"ג (תקצ"ו)
רבי צבי ב"ר מאיר מצ'ורטקוב אבי האחים הק' מניקלשבורג וב' ההפלאה (תקי"ד)
רבי אליעזר קאליר אב"ד קלן- רכניץ – אור חדש (תקס"ב)
רבי לייב בעל היסורים מטערקיש-מוהילב-חברון **[הבטיח שמי שתבואהו צרה ח"ו ישתטח בקברו בפרט בערב שב"ק ויוושע]** (תקצ"ז)
רבי שמואל פרנקל מדארג ב"ר שרגא פייבל ב' אמרי שפר (תרמ"ב)
רבי אברהם ישעיה ב"ר שמריה יוסף קרליץ ב' חזון איש (תשי"ד)
רבי שלמה ב"ר נחום מרדכי מטשורטקוב ב' דברי שלמה (תשי"ט)

יום א' ט"ז חשוון – רבי עמרם חסידא ב"ר משה נחום (תק"צ)
רבי יצחק ב"ר ארי' לייב מגדולי וילנא (תקנ"ד)
רבי יצחק יוסף ב"ר חיים יונה תאומים אבד"ק ברעסלוי (תקנ"ד) רבי משה קאלישער (תקצ"ז)
רבי יחיאל מיכל הלוי מגלינא ב"ר אשר לעמיל (תקע"ט)
רבי יצחק זאב עפשטיין אב"ד קאלמייא ב"ר נחמן צבי (תר"ט)
רבי דוד מקילץ חתן רא"מ ב"ר ישעי' מושקאט מפראגא (תרפ"ד)
רבי יעקב ישראל רבינוביץ מחרסון ב"ר פנחס מקאנטיקוזבה (תש"ב)
רבי אלעזר מנחם מן ב"ר עזריאל ש"ך ר"י פוניבז' ב' אבי עזרי (תשס"ב)

יום ב' י"ז חשוון – רבי מנחם מנדל מקוסוב ב"ר יעקב קופל חסיד בעל אהבת שלום (תקפ"ו)
רבי מרדכי זאב אורנשטיין מלבוב ב"ר יעקב (תקצ"ז)
רבי יעקב קאפל מטיסמניץ- תלמיד רבי משה לייב מסאסוב (תקפ"ו)
רבי משולם זוסיא טווערסקי ב"ר חיים יצחק מטשערנוביל (תשמ"ח)

רבי יהושע ב"ר שלום רוזנפלד מקאמינקא (תרס"ד)

יום ג' י"ח חשוון – רבי יחזקאל ב"ר אברהם יששכר הכהן מראדומסק בעל כנסת יחזקאל (תרע"א)
רבי נפתלי הערץ אשכנזי אב"ד לבוב (תע"ב)
רבי משולם פייבוש מבראדשין ב"ר ברוך יצחק מויז'ניץ (תקצ"ט) רבי שלום מחנטשין (תרע"ט)
רבי נחום פורצוביץ ב"ר אריה לייב – ר"י מיר (תשמ"ז)
רבי יעקב ב"ר יצחק מבוהוש-הוסיאטין ב' אהלי יעקב (תשי"ז)
רבי רפאל ברוך ב"ר יעקב טולידנו אב"ד מקנס (תשל"א)

יום ד' י"ט חשוון – רבי סאסי המקובל הכהן מג'רבא (תרס"ה)
רבי נפתלי יצחק סג"ל ב"ר אריה לייב- נפתלי שבע רצון (שט"ז)
רבי יצחק אברהם ב"ר אשר- אחיו של השאגת אריה (תקל"ו)
רבי שמשון הלוי העליר מאוזירן ב"ר פייבוש מזבריז – דרך אמת (ת"ר)
רבי אברהם מרדכי קלינגברג מזאלושיץ ב"ר מנשה יעקב נכד רי"א מקאמרנא (תרע"ה)

יום ה' כ' חשוון - רבינו אברהם ב"ר יצחק, הראב"ד – ב' האשכול (תתקמ"ט)
רבי אשר אנשיל אשכנזי מראזדאל ולבוב- אבי רבי משה דוד מטאלטשאווא (תקנ"ד)
רבי יהודה ארי' וינברגר אב"ד ניגערעשד ב"ר פנחס (תרצ"א)
רבי משה נתן נטע ממאקאווא ב"ר מנחם מנדל לעמברגר – עטרת משה (תשמ"ג)
רבי שלום ב"ר יעקב יוסף הלוי מקאמינקא (תרי"ב)
רבי משולם יששכר ב"ר אריה לייב מסטאניסלב (תרמ"ח)
המקובל רבי מרדכי ב"ר יהודה שרעבי מי"ם (תשד"מ)

יום ו' כ"א חשוון – רבי דוד ב"ר שלמה בן זמרא הרדב"ז (ה' של"ה)
רבי אברהם ב"ר מרדכי אזולאי ב' חסד לאברהם (ת"ד) רבי יוסף קלוגער אב"ד גריידינג ב"ר דוד (תקמ"ט)
רבי אלעזר הכהן ליפסקער מסאכטשוב ב"ר זאב וולף תל' ר"ב מפשיסחא ור"מ מקאצק (תרמ"ב)
רבי אברהם יהושע העשיל רובין אב"ד יאסלו ב"ר אלימלך (תרס"ט)
רבי משה משיטשלניק ב"ר שלמה מסווראן (תרע"ג)
רבי אשר אנשיל אשכנז אב"ד זלאטשוב ב"ר יואל. רבי חיים יעקב טייטלבוים אב"ד לימאנוב ב"ר משה יוסף אב"ד אוהל (תרצ"ו)

פרקי חינוך
הרב שמואל שטרן
מחנך ויועץ חינוכי

כיצד ננחיל בס"ד מדת 'עין טובה' לילדינו – א.

ש. כהורה וכמלמד לפעמים רואים ילדים שחסר להם "**בעין טובה**" דהיינו לפרגן לזולת ולפעמים חוסר זה זועק לשמים, נשמח לקבל טיפים כיצד נוכל בעז"ה להתמודד לחנך את צאצאינו היקרים לעין טובה.

ת. עבודת תיקון המידות היא מלאכה קשה שצריכה סייעתא דשמיא מיוחדת, ידוע שרבי **ישראל מסלנט** זלה"ה אבי תנועת המוסר אמר שיותר קל ללמוד שבע פעמים כל הש"ס מאשר לתקן מדה אחת באדם, לכן חשיבות ענין תיקון המידות שלכך נוצר האדם כלשון **הרבי ר' אלימלך זיע"א בצעטיל קטן** סעיף ט"ז: "האדם לא נברא בעולם רק לשבור את הטבע לכן יזרז את עצמו לתקן מידותיו".. עיי"ש- זוכרני שזכיתי פעם לשמוע את הגה"צ **רבי שלום שבדרון** זצ"ל כשהקריא קטע זה בהתרגשות עצומה ועדיין קולו מהדהד. ע"כ.

כשנרחיב הדיבור לילדים ונבהיר להם בסייעתא דשמיא אזי נראה פירות, כי כשמשקיעים בזרעים יוצאים פירות מתוקים, וכמה שיותר נשקיע בחרישה בסיקול אבנים וכו' הפירות יהיו יותר עסיסיים.

טוב עין הוא יבורך

א- החכם מכל אדם שלמה המלך כתב במשלי **(כב, ט)** "טוב עין - הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל", ומפרשים הפסוק בגלל שהוא טוב עין הנותן משלו לאחרים, על כך יבורך מאת ה', כי אדרבה הוא לא יפסיד מהנתינה, אלא יבורך מהשי"ת, וכשיבורך יזכה להשפיע לאחרים עוד יותר מהשי"ת.

הטוב עין, המפרגן, הנותן, הוא כבר אדם מבורך בעצם זה שהוא טוב עין- לעומת זה שעינו רעה ואינו מפרגן לזולת הוא הפוך מן המבורך.

התנא באבות פרק ה' משנה י"ג: ארבע מידות בנותני צדקה: רוצה שיתן, ולא ייתנו אחרים - עינו רעה בשל אחרים וכו', מפרש **הרע"ב** דיודע שצדקה מעשרת ואינו רוצה שאחרים יתעשרו, וב'**תפארת ישראל**' מסביר שעינו צרה שיצא על אחרים שם טוב שנותנים גם הם לעניים, או שעינו צרה שיהי' לעניים הרווחה יתירה וזה עוון פלילי.

רואים כמה מגונה העין צרה אפי' שנותן, אבל כואב לו שאחרים נותנים, עד שכתב עליו התפא"י 'עוון פלילי', כי הוא לא מפרגן ואף כואב לו שאחרים יתנו, איזה מדה נשחתת היא, היש מדה פחות פחותה מזה, ואיתא במפרשים מסכן הוא אחד שעינו צרה שאחר מתעשר וחסר לו במידות. וזאת עלינו להבהיר ולהטעים היטב לילדינו שישמעו אזניהם כמה מגונה היא 'עין רעה'.

והמדריגה הגבוהה היא יתן ויתנו אחרים חסיד, היינו עושה השתדלות שגם אחרים יתנו, טוב עין הוא והוא יבורך, עיי"ש.

אנו כהורים\כמחנכים צריכים להחדיר בילדים דברי התנאים הק' מה היה יחסם לצר עין ודיבורם על זה. והשינון והחזרה בדבריהם הק' יחדרו בחוזק לליבות ילדינו המתוקים והצדיקים, ונזכור שוב כי אין כ'שולחן שבת קודש' שאז ביכולת האב לנצל שעה ומקום זה ולשוחח ולהרחיב הדיבורים שיעשו רושם, באמור: כמה נאה וכמה נעים הוא ה'טוב עין', וכמה מגונה ה'צר עין'.

הטוב עין זוכה לזכרון תלמוד

ב- אפשר להרחיב מעט ואומרים לילדים מה שמסופר על התנא הגדול רבי יוחנן בן זכאי שהיו לו חמשה תלמידים שהם בעצמם היו תנאים גדולים ואחד מהם הוא רבי אליעזר בן הורקנוס שעליו אמר רבו שהוא בור סוד שאינו מאבד טיפה - היינו לא שוכח שום דבר מתלמודו, למד את התורה בשקיקה ובאהבה וזכר כל מה שלמד, ואיך זכה לזה אז כן אמר: **(אבות ב, ט) איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם רבי אליעזר אומר "עין טובה"**, ופורס לרעב לחמו ומסתפק במה שיש לו ואינו מבקש דברים יתירים, ואינו מקנא כשרואה שיש לחבירו יותר ממנו. ומוסיף בספר **תפארת ישראל** בזה"ל: שבטובת מידתו **א.** מסתפק במעט שיש לו **ב.** שמח בהצלחת חבירו **ג.** ואינו מקנא **ד.** ואינו דואג **ה.** ואינו כועס. דכל אלו מחלישין כוח הזכרון, אבל כשיהיה בעל מידה זאת **(עין טובה)** יהיה בור סיד שלא מאבד טיפה עכ"ל.

כשמרחיבים לילדים\הבחורים בזה"ל: בוודאי רוצים הנכם לא לשכוח לימודיכם, קבלו עצה טובה מהתנא במשנה: תפרגנו לזולתכם, תשמחו בהצלחת חבירכם, תקבלו מתנה טובה ובזכותו תזכרו כל מה שאתם לומדים. ועוד אמר רבי **אליעזר בר הורקנוס**: ממה צריך להתרחק, אמר מעין רעה ומסביר בתפארת ישראל: דכשיש עין רעה אז **א.** אינו מסתפק בשלו. **ב.** מקנא בחבירו. **ג.** דן אותו לכף חובה. **ד.** מהרהר אחרי רבו. **ה.** מהרהר אחרי הקב"ה. **ו.** מפקפק ביסודות הדת. **ז.** עושה לו ספיקות בתורה משמים. **ח.** אינו זוכה לאוצר התורה. **ט.** ויורד לגיהנום.

אנא תחשבו בפרוטרוט כל נקודה ונקודה ואפשר להסביר לילדים מה הם הרווחים של עין טובה וכמה גדול הוא ההפסד של עין רעה.

ולכן עלינו להרגיל את עצמינו לשמוח בהצלחת הזולת ועי"ז נרגיל ילדינו לשמוח בהצלחת חברינו, להראות שמחה עצומה בשמחת החבר, שאם לחבר יש משחק יפה כלשהו, נעורר אותם שצריך לשמוח בזה שיש לחבר משחק או כשחבירו קיבל ציון גבוה או נולד לו אח אזי נשמח אתו מכל הלב, וכ"ש כשיש 'שלום זכר' בשבת האבא מקרין אושר על השמחה בשכונה וכו', כל השתתפות בשמחה אצל הזולת צריך להיות שבבית יהיה מצב של שמחה בשמחת החבר בבחי' טופח ע"מ להטפיח.והיא "עבודת המידות".

אפי' כשרואים ח"ו שלתלמיד\הבן יקיר יש את החולשה של צרות עין ר"ל, נערוך עמם תרגילים לדוגמא שהם יהיו שיחלקו 'מיני מתיקה לחברים'\אחים וכדו', נתאר להם כמה הרגשה טובה היא שיודעים ומסתכלים על חבר טוב עין בעין טובה, ואט אט אי"ה בס"ד נראה הצלחה במפעלינו, ויהי רצון שנזכה כולנו ל'עין טובה'. גוט שבת. **המשך יבוא בשבוע הבא בל"נ**

שמור וזכור
המשך מעמ' ב'

מנהג חסידים ואנשי מעשה

חסידים ואנשי מעשה נוהגים ללבוש לבנים בשבת. **(הובא בס' אור השבת בשם ספר שומר שבת דף י'; ועיין שער הכוונות דף סג. פע"ח שער י"ח פ"ד)**

*

אין הפרש בין לגדולים בין לקטנים בענין לבישת לבן

כתונת לבן אין נפק"מ בין איש לאיש וכל אחד מחויב להלבישו לכבוד שבת קודש. הנה כל שהעתקנו במאמרים הקודמים מספרי רבותינו הק' זי"ע שכתבו שיש להחליף הבגדים בשבת קודש "לחלוק לבן דייקא",

משמע שזה קאי על כל איש ואיש בין גדול ובין קטן ואינו נפק"מ בזה איזה מדריגה שהוא ואין לשנות.

ובקונטרס **לבוש וכסות מחלפת בשבת (א, סב)**, כתב גדול יקרת ערך וחיוב לבישת בגדי לבן בשבת קודש וכאשר באמת היה נהוג כן בכל הדורות שלפנינו בין לגדולים בין לקטנים בלי הפרש והבדל.

חייב אדם להחליף בגדי שחור לבגדי לבן

הלבוש השני הוא כולל כל הדינים הכוללים בחלק השני מן הטור השייכים לשבת ור"ח ומועדות וטעמיהם גם כללתי בו כל המנהגים המפורסמים הלא המה מנהגים שסדר מהר"ר אייזיק טירנא ז"ל אשר נוהגין בהן בכל הארצות האלו קראתיו לבוש החור שהוא מלשון חיוור כתרגומו רצה לומר לבן כי כמו **שחייב אדם לשנות מלבושיו לשבת ויום טוב ובפרט מחלוק שחור לחלוק לבן** כדאיתא בפרק אלו קשרים וכבדתו מעשות דרכיך וגו' שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול כן הוא חייב להתנהג וללבן דרכיו ומדותיו להלביש עצמו בשבתות וימים טובים ע"פ הדינים הללו. **(לבוש, בהקדמה)**

לפי לבושו בעולם הזה -כך לבושו בעולם העליון

כפי גוון המלבושים שאדם לובש בשבת בעוה"ז כך ממש הלבוש אחר פטירתו בימי השבת. **(ילקוט ראובני בראשית, וע' ספר חסידים תתשכט).**

לוקט מתוך 'ובחרת בחיים להרה"ג א. קנאפפלער שליט"א.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

אשריך ישרא'ל

בלב נרגש ושמח הנני לברך לאחי אהובי היקר, על כולם אהוב וחביב, ברוחו פי שניים, אהבת תורה ויר"ש הרה"ח ר' **ישראל לוין** הי"ו לרגל שמחת הולדת הבת במז"ט יה"ר שתזכה לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס.

מאחל בהערכה ובאהבה - **יאשי לוין**

ברכת מזל טוב נאמנה

הננו לשגר בזה לקדם הוד מעלת האי גברא רבא, כליל המעלות והמידות, עוסק ויגע בתורת ה' יומם ולילה, אהוב על מכיריו, וענוות חן נסוכה על פניו, חריף ובקי במכמני התורה ומאיר פניו לכל אדם הרה"ג רבי **משה יוחנן גשטטנר** שליט"א – ר"מ בישיבת פנים מאירות לרגל שמחת הולדת הבת בשעטומ"צ

ברכת מזל טוב

לידידינו החשובים הרה"ג רבי **יצחק אייזיק לאבין** שליט"א נכד רבוה"ק מלעלוב לרגל נישואי הבת

====

הרה"ח ר' **יחיאל מיכל אלבום** לרגל החלאקה לבנו בשעטומ"צ

כוס תנחומים

בצער רב אנו שולחים תנחומינו הכנים לכבוד מעלת ידידינו היקר וידיד כל בית ישראל, רודף צדקה וחסד, ומאיר פנים לכל אדם, טוב הלב הר"ר **אליעזר פולק** הי"ו והמשפחה החשובה

על פטירת אביהם החשוב, האי גברא רבא ויקירא, גריס באורייתא תדירא ולא מחזיק טיבותיה לנפשיה, רוצו"ח, וקובע עיתים לתורה הרה"ח ר' **הלל יחיאל פולק** ז"ל בן הרה"ח ר' **אליעזר** ז"ל הובא למנוחות אור לי"ב מרחשוון תשע"ב.

יה"ר שהמקום ינחמכם בתוך אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

===

גליון זה מוקדש לעילוי נשמתו. ת. נ. צ. ב. ה.

ברכת מזל טוב

הנני לאחל לך ידידי ורֵיעי היקר, בכל לשון של חיבה, הבחור כהלכה, כלי מחזיק ברכה, כשמו הטוב כן תהילתו, הבה"ח **יונה וייס** הי"ו לרגל אירוסיך עב"ג בשעטו"מ יה"ר שהזיווג יעלה יפה כליל בהוד ותפארת.

כעתירת וברכת המל"ג - **יאשיהו לוין**

ברכת מזל טוב

לידידינו היקר, ראש ונחשון לכל דבר שבקדושה, איש החסד בתדירא, תורה יר"ש וחסידות בו שלובה, טוב העין הרה"ח ר' **בערל קליין** שליט"א- יו"ר חב' דחסידי בעלזא ולחתנו האברך היקר והנעלה, צנתר דדהבא, ממשכימי קום לעבודת הבורא, מחשובי אברכי כולל 'תורת שנ"נ לעלוב הרה"ח ר' **משה לאמפין** שליט"א לרגל שמחת הולדת הנכדה- הבת בשעטומ"צ לאויש"ט יה"ר שיזכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' נתן נטע בן הר"ר שמעיה ז"ל שושיצקי נלב"ע ט"ו חשון תשס"ב בשם טוב ת.נ.צ.ב.ה.

===

הונצח ע"י בנו ידידינו היקר והנעלה מחשובי אנ"ש הר"ר טובי' שושיצקי הי"ו אב"י בעיר לאנדאן

לעילוי נשמת

האשה החשובה, נכדת הרה"ק הבעל שם ממיכלשטאט מרת יתכא בת הר"ר מאיר ע"ה וועזעל נפטרה ט"ז חשון תש"ע ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

האשה החשובה, זכתה להקים דורות ישרים מבורכים מרת מברכה ע"ה בת הרב ראובן ודיאמנט דוכאן נפטרה בשיבה טובה י' חשון תשע"ב. ת. נ.צ. ב. ה.

ברכות עד בלי די

מעומקא דליבא אשגר בזה ברכת מזלא טבא וגדיא יאה למע"כ הר"ר **ישראל לוין** הי"ו ולחותנו הר"ר **אודי קליין** הי"ו ולאביו הר"ר **דוד לוין** הי"ו לרגל שמחת הולדת הנכדה- הבת תזכו לרוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח.

מברך ושמח בשמחתכם- ידידכם - **שלמה עמאר**

ברכת מזל טוב

לידידיי החשובים והיקרים כלים מחזיקי ברכה, משובחים בפי כל, דבקים במרן אד"ש הר"ר **ישראל לוין** הי"ו לרגל הולדת הבת ולהבה"ח **יונה וייס** הי"ו לרגל אירוסיו בשעטומ"צ ברכתי מעומק הלב שתזכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס.

מברך מקרב לב: **נתנאל לב**

ברכת מזל טוב

להבה"ח מחשובי בחורי אנ"ש היקרים, מלא באהבת תורה ומידות טובות, ומצויין בנועם מידותיו והליכותיו הנעימים והישרים ידידי החתן **יונה וייס** הי"ו לרגל שמחת בואו בברית האירוסין יה"ר שזיווגו יעלה יפה לשם ולתפארת, ויזכה לבנות בית נאמן בישראל בדרך הסלולה לנו מכ"ק רבינו שליט"א

מאחל ידידך **שלמה עמאר**

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב

להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערכת: 057-796-2493